

FEUILLETON.

IN MEMORIAM AXEL LAURITZ REYN,

1872—1935.

Op den 22en April 11. werd uit de gelederen der lichttherapeuten een der besten weggeroepen. Professor Dr. AXEL LAURITZ REYN, in 1897 reeds, een half jaar na het beëindigen van zijn medische opleiding, als assistent werkzaam in FINSSEN's instituut, en daar sedert 1908, vier jaren na FINSSEN's dood, belast met de opperste geneeskundige leiding, heeft zich een waardig opvolger getoond van zijn grooten en geliefden leermeester; niet alleen als geneesheer, maar ook in het veelomvattende administratieve werk, dat het beheer van een inrichting met een dergelijke wereldvermaardheid met zich medebrengt.

Onder zijn bestuur werd het instituut gestadig uitgebreid met nieuwe afdelingen; waaraan van lieverlee behoefte was ontstaan; als een betere gelegenheid tot opneming van het steeds groeiende aantal klinische patiënten, een paviljoen voor algemeene lichtbaden, afzonderlijke afdelingen voor de behandeling van otolaryngologische en van chirurgische tuberculose, voor bestralingsbehandeling van niet-tuberculeuse afwijkingen, voor Röntgendiagnostiek en Röntgentherapie, enz., een praeventorium met lichtbaden voor zwakke kinderen, ten slotte een nieuw laboratorium voor licht-onderzoek.

Mede door REYN's bemoeiingen besloot het Deensche Nationale comité ter Bestrijding van kanker zijn zetel te vestigen in een der paviljoens van FINSSEN's licht-instituut. REYN begreep het groote nut, dat de studie der verschillende takken van stralenbehandeling in één centrum voor de wetenschap moet hebben.

REYN's goedgehartigheid, zijn tact en geduld deden hem met degenen, die met hem in aanraking kwamen, meestal spoedig op goeden voet komen. Hij was bij zijn patiënten zeer bemind, bij zijn assistenten en medewerkers zeer gezien, en toonde zich een uitmuntend leider van vergaderingen. Toen in 1928 op initiatief van prof. ROSSELET te Lausanne het „Comité international de la lumière" tot stand kwam, werd prof. REYN tot voorzitter gekozen.

Voor het tweede internationale lichtcongres, dat in 1932 te Kopenhagen bijeenkwam, was hij, trouw bijgestaan door zijn vriendelijke gade, FINSSEN's zuster, de onvermoeibare, gulle en opgewekte gastheer, aan wien de congresgangers in dankbare herinnering bleven terugdenken. Zeker heeft geen hunner toen aan de mogelijkheid gedacht, dat AXEL REYN er bij het volgende internationale lichtcongres — dat voor 1936 op het programma staat — reeds niet meer zijn zou. Zij zullen er zijn afwezigheid diep betreuren. Want AXEL REYN had de lichttherapie in zijn hart gesloten. Hij stond ten alle tijde voor haar op de bres en heeft haar met zijn eigen werk een heel stuk verder gebracht. Daarvoor werd hem dan ook bij gelegenheid van zijn 60sten verjaardag, bij de opening van het tweede internationale lichtcongres in het Christiansborgslot, eerbiedige hulde gebracht door vakgenooten uit vele verschillende landen.

Om behandeling van lupuslijders ook in de particuliere practijk mogelijk te maken, waar het gebruik van de groote, vier-armige FINSSEN-lamp met teveel kosten gepaard zou gaan, construeerde REYN in 1903 een enkelvoudige lamp, die in haar oorspronkelijke vorm geruimen tijd toepassing vond. Met zijn assistenten bleef hij echter zoeken naar verbetering van het instrumentarium om de practische bezwaren der langdurige FINSSEN-behandeling zooveel mogelijk te verminderen. Zoo kwam in de laatste jaren de FINSSEN-LOMHOLT-lamp de plaats innemen van de vroegere FINSSEN-REYN-lamp.

Het is vooral REYN geweest, die telkenmale in woord en geschrift de groote therapeutische waarde van het koolbooglichtbad naar voren bracht. In December 1913 kon hij zijn eerste mededeelingen doen over met dit middel bereikte resultaten bij lupus vulgaris en andere huidtuberculose en bij chirurgische tuberculose (dit laatste in samenwerking met ERNST). Het bleek, dat het percentage genezingen,

dat bij lupus vulgaris met plaatselijke bestraling alleen reeds te bereiken was, ongeveer 60 pCt. door aanwending daarnaast van algemeene lichtbaden, kon worden opgevoerd tot 85 pCt.

De invoering van Röntgenstralen, radium en kwikdamplicht in de therapie was voor hem aanleiding, te trachten aan eigen ervaring, de voor- en nadeelen van deze nieuwe strijdmiddelen te toetsen en tegen die van het koolbooglicht af te wegen. Zoo was hij in staat met behulp van eigen statistisch materiaal onder meer aan te toonen, dat bij tuberculose behandeling met koolbooglicht meer kans op succes oplevert dan behandeling met kwikdamplicht, dat tuberculeuse lymphomen het beste met koolbooglicht worden behandeld, eventueel gecombineerd met Röntgenbestralingen, dat echter — in tegenstelling met de voorstelling, welke algemeen in de literatuur van die dagen van de zaak werd gegeven — uitsluitend Röntgenbehandeling van genoemde afwijking op den duur niet altijd voordeel brengt voor den patiënt en niet altijd een verbetering beteekent tegenover de vroegere operatieve behandeling. Dat andere Röntgenologen dit niet hadden ingezien, schreef REYN toe aan de omstandigheid, dat de meesten hunner verzuimden de patiënten ook nog geruimen tijd na het beëindigen der behandeling onder contrôle te houden. Want alleen op deze wijze, vond REYN, was de juiste beoordeeling van de waarde van een behandelingsmethode mogelijk.

REYN kwam ook op het denkbeeld de plaatselijke FINSEN-behandeling aan te wenden ter genezing van letsels door Röntgenstralen in de huid teweeggebracht. Met zijn methode, waarvan hij op verscheiden plaatsen een nauwkeurige beschrijving heeft gegeven, bereikte hij in vele gevallen succes.

In 1913 verscheen er van zijn hand een leerboek „Die FINSENbehandlung”. Daarnaast heeft hij in verschillende tijdschriften (*Hospitalstidende*, *Ugeskrift for Laeger*, *Acta radiologica*, *Strahlentherapie*, en nog andere), in handboeken en jubileumverzamelingen talrijke goed verzorgde artikelen bijgedragen. Hij schreef en sprak op duidelijke, eenvoudige wijze en was daardoor gemakkelijk te volgen, kwam ook gaarne in het buitenland een en ander mededeelen over werk en resultaten van FINSEN's instituut. Zoo hield hij in 1924 in den Haag een voordracht voor de Nederlandsche dermatologen. Hij eindigde toen met een pleidooi, dat men ook aan het slot van vele zijner publicaties kan lezen, een pleidooi voor de aanwending van het lichtbad ter voorkoming van ziekte.

AXEL LAURITZ REYN heeft de hem toevertrouwde nalatenschap van NIELS R. FINSEN op waarlijk voorbeeldige wijze beheerd en daarmee de menschheid een onschatbaren dienst bewezen.

Laten wij hem in eerbied en dankbaarheid gedenken.

Amsterdam, Mei 1935.

A. HISSINK.

UIT DE WERELD VAN HET ONBEWUSTE.

door PHYLLIS BOTTOME.

Geautoriseerde vertaling van J. E. GORTER-KEYSER. 1)

De oorspronkelijke titel van dezen Engelschen roman: *Private Worlds* stemt meer overeen met den inhoud dan die van de Nederlandsche vertaling. Op een enkele uitzondering na, zijn de hoofdfiguren uit dit boek zich volkomen bewust van hun toestand, hun handelingen en drijfveeren. Het onbewuste vervult daarbij slechts een ondergeschikte rol. Maar het is wel een „eigenaardig wereldje”, waarin de schrijfster ons verplaatst. Het geheele verhaal speelt zich af binnen de muren van een krankzinnigengesticht, niet in hoofdzaak onder de zieken, doch onder de gezonden, de leden van den geneeskundigen staf.

ALEC, (dr. MACGREGOR) en JANE (dr. EVEREST) zijn reeds vijf jaar in het gesticht werkzaam, de eerste op de vrouwenafdeeling, de laatste bij de mannen. Zij hebben

1) Zuid-Hollandsche Uitgeversmaatschappij; Den Haag.